

Yüklenicilere Yapılacak Hakediş Ödemelerinden Amme Alacağıının Tahsili ve İdarelerin Sorumlulukları

1. a) 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, bazı kamu idarelerinin her türlü kaynaktan karşılanan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde uygulanacak esas ve usulleri düzenleyen kanundur. 4734 sayılı Kanun kapsamında olan idareler Kanunun 2 nci maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

– Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç) ve tüzel kişiler. – Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri. – Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (meslekî kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar. – Yukarıda belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler. – Yapım ihalelerine münhasır olmak üzere, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar.

1. b) Kamu İhale Kanunu kapsamında ödeme yapacak olan ve (a) bölümünde belirtilen kurum ve kuruluşlar, hak sahiplerine ödeme yapmadan önce vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge arayacaklar, bu Tebliğ ile belirlenen tutarın üzerinde vadesi geçmiş borç bulunması halinde ödeme yapmayacaklardır. Ancak, borçlunun tahsil dairesine olan borçlarını ödemesi veya sair sebeplerle, ihale nedeniyle kendisine yapılması gereken ödemenin yapılmasını engelleyen durumun kalkması üzerine, yeni

alacağı belgeye göre ihaleyi yapan kurum ve kuruluşların gerekli ödemeyi hak sahibine yapabilecekleri tabiidir. (Ekc mle.RG-19/7/2008-26941) Vadesi geçmiş borç durumu gösterir belgenin; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kapsamına giren kurumların muhasebe birimlerince, diğer kurumların ödemeyi yapacak birimlerince aranılması gerekmektedir.

Hak sahiplerine, tahsil dairesince düzenlenen vadesi geçmiş borç durumu gösterir belgelerde belirtilen borç tutarının üzerinde bir tutarda ödeme yapılması gereken hallerde, borçlunun da talebi alınmak suretiyle borç tutarı kadar kısım ilgili tahsil dairelerine bakiyesi de borçluya ödenebilecektir. Ayrıca, borç tutarının yapılacak ödemeden yüksek veya buna eşit olduğu durumlarda da borçlunun talebi üzerine ödenecek tutar ilgili tahsil dairesine aktarılabilir. Borçlunun talebi üzerine kesinti yapan kurum; – Genel bütçeli idare ise muhasebe işlem fişinin düzenlendiği tarihte, – Genel bütçe dışında bir idare ise kesilen tutarın tahsil dairesi hesaplarına yatırıldığı tarihte, ödeme yapılmış sayılacağından, ödeme tarihine kadar geçen süre için amme alacağına 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre gecikme zammı hesaplanacaktır.” yolunda açıklama ve izahat bulunmaktadır. Görüldüğü gibi, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine-yüklenicilere ödeme yapmadan önce vadesi geçmiş borç durumu gösterir belge araması, anılan Tebliğ ile belirlenen tutarın üzerinde vadesi geçmiş amme borcunun bulunması halinde hak sahiplerine-yüklenicilere ödeme yapmamaları, tahsil dairesince düzenlenen vadesi geçmiş borç durumu gösterir belgelerde belirtilen borcun ise, yüklenicinin-borçlunun da talebi alınmak suretiyle ilgili tahsil dairelerine ödenmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, yine aynı Tebliğe göre; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların aynı Kanun ile istisna tutulan alımları nedeniyle yapacakları  demeler, 4734 sayılı Kanun kapsamında hak sahiplerine yapılan ödeme olarak değerlendirilemeyeceğinden, bu tür ödemelerde vadesi geçmiş borç durumu gösterir belgenin aranılmayacağı tabiidir. Kanun ve Tebliğe göre, zorunluluk getirilen vadesi geçmiş borç durumu gösterir belgeyi aramadan ödeme/işlemler yapan kurum

ve kuruluşlara, borçlunun bağlı bulunduğu takibe salahiyyetli tahsil dairesince idari para cezası tatbik edilecektir. Bu cezalar hakkında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanacaktır. Buna göre, bu Tebliğ ile zorunluluk getirilen vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgeyi aramadan ödeme/işlemler yapan kurum ve kuruluşlara, her bir ödeme/işlem için ayrı ayrı olmak üzere belgenin aranılması gereken yılda uygulanacak olan idari para cezası tutarı esas alınarak idari para cezası verilecektir. Bu madde hükmüne göre verilen idari para cezasının, ilgilisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekmektedir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılması mümkündür.]]>